

۱۳۹۰

پدیده جشنواره

مصطفی کیایی سال ۱۳۹۰ چهره نام‌آشنایی برای علاقه‌مندان به سینما نبود. او تا قبل از «ضد گلوله» یک فیلم کمدی معمولی به نام «بعداظهر سگی سگی» ساخته بود و کسی اطلاع دیگری از تسلط و توان این کارگردان بر سینما نداشت. فیلم «ضد گلوله» با داستان طنز و جسورانه‌اش عنوان پدیده سی‌امین جشنواره فیلم فجر را به خود گرفت. شوخی با فضای جبهه و جنگ، مهارت و ریزه‌کاری‌های خاص خودش را می‌طلبد که هر کارگردانی، بویژه کارگردانان جوان، خیلی از عهده انجامش بر نمی‌آیند ولی کیایی با طرح داستانی سراسرت و جذاب، یکی از بهترین فیلم‌های جشنواره را روی صحنه برد. در آن سال داوران هیچ فیلمی را شایسته دریافت سیمرغ بلورین ندانستند ولی «ضد گلوله» به لحاظ استانداردهای سینمایی آنقدر خوب بود که از داوران دیپلم افتخار بهترین فیلم را گرفت. بعد از اعتمادبه‌نفسی که کیایی از ساخت «ضد گلوله» گرفت، ماجراجویی‌های او در سینمای ایران شکل جدی‌تری گرفت.

فیلم‌های پرحاشیه

با وجود آنکه سی‌امین دوره جشنواره فیلم فجر دوره‌ای آرام و بدون شگفت‌زده شدن بود، اما وجود سه فیلم کمی، فضای جشنواره را متفاوت کرد. «خرس» به کارگردانی خسرو معصومی، «زندگی خصوصی» به کارگردانی محمدحسین فرح‌بخش و «پل چوبی» به کارگردانی مهدی کرم‌پور سه فیلمی بودند که هر کدام بعدها در اکران با حاشیه‌های زیادی روبه‌رو شدند. «زندگی خصوصی» هنوز خوشحالی‌اش از اکران نوروزی کامل نشده بود که از روی پرده پایین آمد و «پل چوبی» هم اکران راحت و بی‌دردسری نداشت.

فیلم خلاقانه جشنواره

رضا عطاران پس از خداحافظی با تلویزیون با اولین تجربه فیلمسازی‌اش در سینما به جشنواره آمد. «خوابم میاد» یکی از آن کمدی‌های حال خوب‌کن و خوش‌ساخت است که سینمای ایران خیلی به آن نیاز دارد. عطاران با همان طنز ذاتی‌اش، نقش اصلی فیلم را بازی کرد و نقش مادرش را هم به اکبر عبدی داد. در کنار بازی اکبر عبدی در نقش مادر رضا عطاران، «خوابم میاد» در داستان و شخصیت‌پردازی از کلیشه‌های مرسوم فاصله گرفته است و با نگاهی خلاقانه داستانش را روایت می‌کند. این فیلم هنوز یکی از بهترین کمدی‌های سینمای ایران به شمار می‌رود.

فیلم محبوب تماشاگران

یک فیلم آرام با داستان عاشقانه درباره خیانت و بخشش، یکی از فیلم‌های خوب جشنواره در آن سال بود که خیلی بی‌سر و صدا کار خودش را کرد و در نهایت بهترین فیلم از نگاه تماشاگران شد. پیمان معادی با «برف روی کاج‌ها» و فیلمبرداری سیاه و سفید و ریتم کند و طرح داستان آرام و عاشقانه‌اش، تماشاگران را به عصر فیلم‌های کلاسیک برد. «برف روی کاج‌ها» فیلم دلربایی درباره آشنایی و جدایی آدم‌ها است. داستانش را به قدری خوب و زیبا روایت می‌کند که در اعماق وجود می‌نشیند. پیمان معادی با «برف روی کاج‌ها» تسلط و شناختش از سینما را نشان داد و تماشاگران را به ورود کارگردانی آینده‌دار امیدوار کرد.

فیلم ناگام جشنواره

همه انتظار داشتند داریوش مهرجویی پس از ساخت «مهمان مامان» و «سننوری» با یک فیلم درخشان دیگر وارد جشنواره شود اما «نارنجی‌پوش» همه را ناامید کرد. «نارنجی‌پوش» از حد انتظار بسیار پایین‌تر بود. در «نارنجی‌پوش» دیگر از فضا سازی و شخصیت‌پردازی مخصوص به سینمای مهرجویی چیزی نمی‌بینیم. باید اعتراف کرد دوران نزول فیلمسازی مهرجویی در سینمای ایران با «نارنجی‌پوش» شروع شد.

سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۳

جوانان درخشیدند با تجربه‌ها افول کردند

گذری بر ۱۰ دوره اخیر جشنواره فیلم فجر

احمد محمد تبریزی / جشنواره فیلم فجر مهم‌ترین آوردگاه سینمای ایران است. هر سال با مرور فیلم‌هایی که در جشنواره فجر به نمایش درمی‌آیند می‌توان برآوردی از وضعیت سینمای ایران برای یک سال داشت. جشنواره فیلم فجر حالا به چهل‌ویکمین دوره‌اش رسیده است و به نظر گذشت چهار دهه فرصتی کافی برای بلوغ و پختگی رویدادی فرهنگی به شمار می‌رود. با بررسی ادوار مختلف جشنواره فیلم فجر می‌توان به چشم‌اندازی از وضعیت سینمای ایران در سال‌هایی که پشت‌سر گذاشته است، رسید. به همین منظور جشنواره فیلم فجر را در طول دهه‌ای که گذشته بررسی می‌کنیم تا بهتر در جریان کم و کیف فیلم‌ها قرار بگیریم.

